The image shows two traditional Turkish gulet sailboats on a clear blue sea. The boat in the foreground is white with a blue stripe and a wooden deck, named 'EL VIRA'. The boat in the background is also white with a wooden deck, named 'YUBRA'. Both boats have red awnings and orange lifebuoys. The background features a rocky, hilly coastline under a clear blue sky.

Eens in de zoveel tijd ontdek je tijdens een vakantie een plek waar je graag nog een keer terug zou willen komen. Zoals een verlaten strand op een Grieks eiland of een sfeer-
vol boetiekhôtel aan de Turkse kust dat alleen over het water te bereiken is. Of juist dat ene plekje op het voordek van een klassiek zeiljacht.

Tekst Annemiek Biersma Fotografie Gabriela Hengeveld

Egeïsche zwerftocht

Kleine visjes schieten weg zodra mijn flippers het kraakheldere, azuurblauwe water raken. Er is geen wolkje aan de lucht. In de wijde omtrek hoor ik alleen het geluid van golven, die verderop tegen een verlaten kiezelstrand kapot slaan. Bij vlagen is de rust oorverdovend. De dagelijkse beslommingen heb ik in de haven van Bodrum achtergelaten.

Het had er aan het begin van de reis heel wat minder rooskleurig uit gezien. Tijdens het shoppen in het centrum van het havenstadje waren we de tijd uit het oog verloren. Het busje dat ons naar de boot zou brengen, was dan ook al ruimschoots vertrokken. Het werd een dinghy, waar we met rolkoffer en al in werden getild. In de stromende regen waren we naar ons schip *Nemesis* gebracht.

Loes Douze begroet ons hartelijk in de kajuit. Samen met twee Turkse compagnons staat deze stijlvolle Nederlandse aan het roer van Sailing Cruises in Comfort, kortweg Scic. Eenmaal geïnstalleerd achter een glaasje munthee begluur ik mijn medepassagiers: twee Britse stellen, een Nederlands koppel, twee vriendinnen en een vrouw alleen. De leeftijd varieert van begin twintig tot eind vijftig. 'Dit is een kitsgetuigde gulet,' legt Loes uit, 'een klassiek teakhouten zeilboot, waarmee we ieder jaar de Bodrum Cup varen.' Gulets zijn van oorsprong vissersboten, ze worden al eeuwenlang gebouwd en zijn in de loop der jaren gemoderniseerd en omgebouwd tot populaire charterschepen. Ons kitsgetuigde zeiljacht is bijna 30 meter en heeft vijf zeilen. Aan de achterste, kleinste mast wordt alleen de bezaan gevoerd. Karakteristiek aan dit soort schepen is de rechte achterkant, waardoor er meer ruimte in het achterschip is voor de hutten, terwijl het brede dek plaats biedt aan grote tafels om aan te eten. De *Nemesis* telt vier bemanningsleden: de kapitein, de chef-kok en twee "maten". Mocht er onverhoopt iets met de kapitein gebeuren, dan zijn de overige bemanningsleden prima in staat ons weer veilig de haven in te loodsen.

Zeilen met Scic betekent dat alleen begin- en eindpunt van de reis vastliggen. De route langs de Egeïsche kusten en eilanden is afhankelijk van het weer en de wensen van de passagiers. Wij kiezen voor de Griekse eilanden Kos, Symi, Nisyros, Tilos en Knidos en zullen op verschillende plekken voor de Turkse zuidwestkust voor anker gaan. Als we dat leuk vinden, mogen wij best deze week de handen uit de mouwen steken en meehelpen met zeilen. Ik knik enthousiast, hoewel ik allang heb bedacht waar ik het leeuwendeel van de vakantie zal doorbrengen; op de ligbedden op het voordek. Dan volgen nog een paar huishoudelijke puntjes. Alleen de laatste blijft hangen: de bar is vierentwintig uur per dag open. De vakantie kan beginnen.

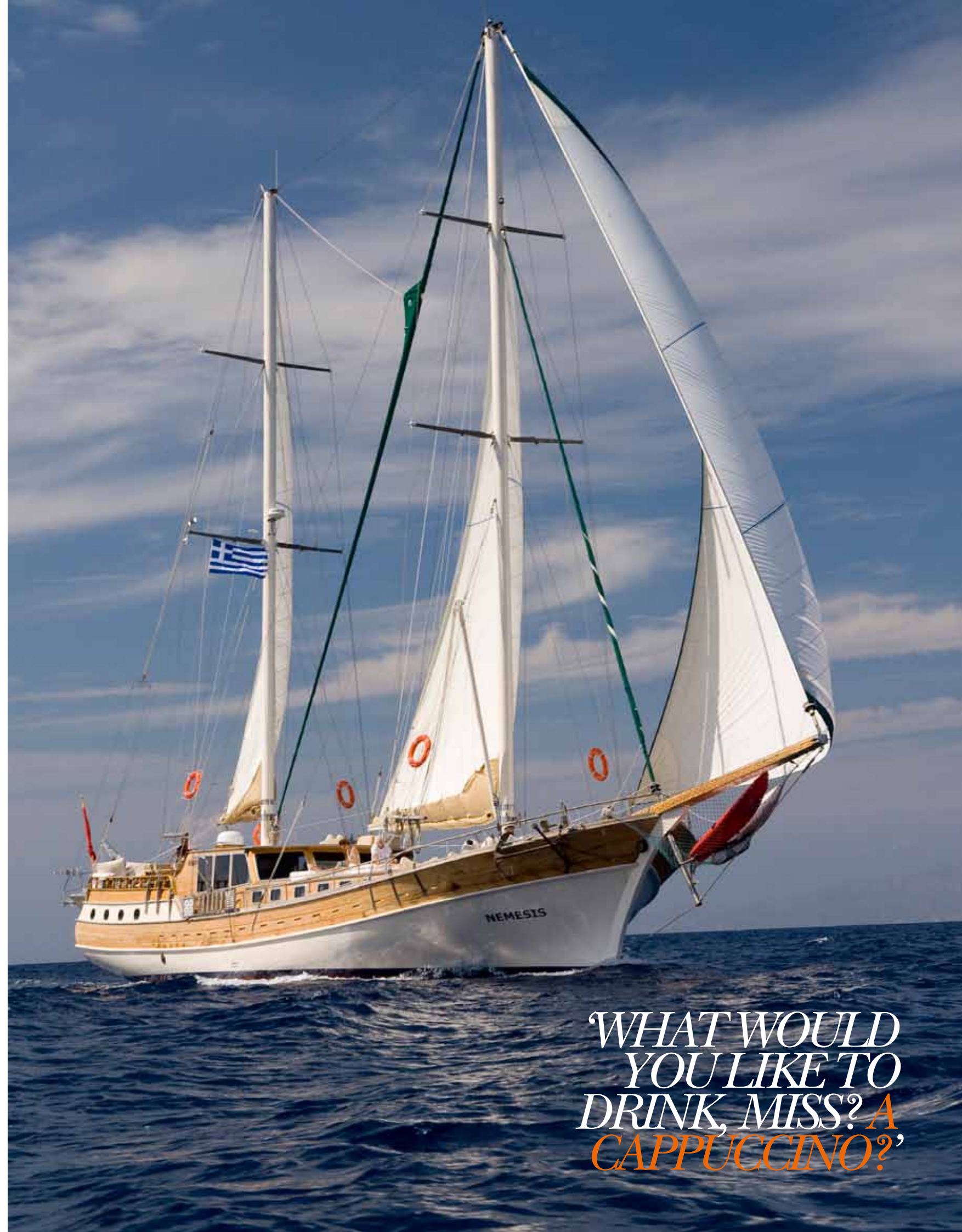
'Breakfast ready!' Kapitein Selahattin doet z'n ochtendronde langs de hutten. We ontmoeten elkaar voor het ontbijt aan de lange, houten tafel op het achterdek. Er wordt een zeil opgehangen zodat niemand in de volle zon

zit, die ondanks het vroege uur al behoorlijk warm aanvoelt. Op de teakhouten klapstoelen liggen witte en beige kussens, geheel in lijn met de zeilen en het lichte hout van de boot en zelfs met de uitrusting van de bemanning. Chef-kok Mehmet trakteert ons op vers fruit, gebakken eieren en simit, de ringvormige Turks broodjes met sesamzaad. Voor we de haven van Bodrum voor de Egeïsche zee verruilen, laat de kapitein ons op een grote uitgevouwen zeekaart de route zien en met een passer de afstand die we vandaag zullen afleggen. De eerste bestemming is Kos, een uurtje zeilen. Ik heb me nog maar net in de grote loungekussens achter het mahoniehouten stuur van de grote baas genesteld of de goedlachse Turgut komt op me afgestormd. Blokkeer ik met mijn zonnehoed het zicht? Ben ik op de keurig opgerolde touwen gaan zitten? Niets van dat al. *'What would you like to drink? A cappuccino?'*

Na een bezoek aan het charmante Kos zakken we de volgende ochtend af naar het vulkaaneiland Nisyros. Ik verbaas me over het schouwspel aan boord dat soms meerdere keren per dag wordt opgevoerd. Zodra de kapitein de juiste wind bespeurt, worden talloze meters zeil in noodtempo naar boven gehesen. Na een hazenslaapje kan het echter goed zijn dat die zeilen niet alleen zijn weggehaald maar ook weer keurig zijn opgedoekt. Het is nog vroeg als we aankomen in het dorpje Nikea, op vierhonderd meter hoogte. In de stille straatjes met witte huizen en gekleurde deuren fluisteren twee keuvelende oude vrouwtjes ons zachtjes "*kalimera*" toe. De rust van de vroege ochtend is hier kostbaar. Over een uur ▶

rechts: De kitsgetuigde *Nemesis* op weg naar de volgende bestemming

'WHAT WOULD YOU LIKE TO DRINK, MISS? A CAPPUCCINO?'

HET UITZICHT TUSSEN DE OLIVEN DOOR IS GEWELDIG

gefrituurde courgettekoekjes die Mehmet in een handomdraai aan dek heeft klaargemaakt. Dan krijgt de kapitein het op de heupen en gebiedt de *crew* zich klaar te maken voor vertrek. De zeilen klapperen ongeduldig in de wind. In de haven van Symi laat Selahattin een fraai staaltje inparkeren zien. Aan de nieuwsgierige blikken vanaf de drukke kade lijkt hij zich niet te storen. Symi is een van de populairste plekken van de Griekse Dodekanesos-archipel. Bij binnenkomst begrijp je meteen waarom. Tegen de bergen langs de baai zijn vrolijke, pastelgekleurde huizen gebouwd. Smalle trappen kronkelen kriskras omhoog. Het eiland neemt de nodige maatregelen om

deze pittoreske aanblik in stand te houden: sluit een nieuw huis niet aan bij de lokale stijl van het eiland, dan staat binnen de kortste keren een archeologische commissie op de steile stoep. Tussen pijnbomen en olijfboomgaarden, niet ver van Symi, kijkt het indrukwekkende klooster Panormitis over het water uit. Het witte bouwwerk, gewijd aan de aartsengel Michaël, krijgt kleur dankzij een even indrukwekkende klokkentoren. Over het klooster doen mooie verhalen de ronde. Zo zou een kapitein bij gebrek aan wind de haven van het klooster maar niet uit hebben kunnen varen. Hij ging op zoek naar de oorzaak van dit probleem en kwam erachter dat een van zijn bemanningsleden op het eiland een geit had gestolen en opgegeten. De kapitein beloofde dat als hij met zijn schip het eiland mocht verlaten, hij terug zou keren met een gouden geit. De goede man heeft woord gehouden; de geit is in een van de twee aangrenzende musea te bewonderen. Niet alleen overdag, maar ook 's avonds is de met lichtjes bezaaide haven een plaatje. Talrijke eettentent – van veredelde snackbars tot met smaak ingerichte restaurants met dito menukaart – nodigen bezoekers uit wat te eten of te drinken langs de waterkant. Geen ijsje of crêpe voor mij vanavond. We zijn morgenmiddag uitgenodigd ▶

zal de eerste veerboot, volgeladen met dagtoeristen, de haven van Mandraki aandoen.

In de Grieks-orthodoxe kerk met grote kroonluchters en indrukwekkende muurschilderingen heerst een eerbiedige stilte. In vroeger tijden haastten de vrouwen van het dorp zich bij het klinken van de eerste bel via de achteruitgang naar binnen. Een linnen doek scheidde hen van de mannen, die zich na de mis verzamelden in het theehuis. Voor ons geen kop thee maar een glas *soumada* op het pleintje voor de kerk. Het lokale, witte drankje dankt zijn mierzoete smaak aan zoete amandelen en suiker. Het plein biedt een van de mooiste uitzichten op zee. Ik kan onze volgende bestemming al zien liggen. De maan glimt boven het bergachtige landschap als we op Tilos de haven van Levadia binnenvaren. Het eiland is beroemd om de prehistorische dwergolifant waarvan de botten in grotten gevonden zijn. Van enig leven lijkt het eiland op dit tijdstip echter verstoken. 'Wacht maar, over drie kwartier barst het hier los,' beweert Vassily, leunend in de deuropening van restaurant *Sofia*, vernoemd naar zijn moeder die in de keuken staat. 'Dan komen al die gekke Engelsen terug van hun snikhete wandeling in de bergen. Het eiland is ruig, maar er zijn paden naar prachtige stukken strand waar je het rijk voor je alleen hebt.' Op de loopbrug kan ik niet anders dan concluderen dat mijn Engelse reisgenoten ze uitstekend op een rijtje hebben. Geen pijnlijke wandelblaren maar een gin-tonic

en wat olijven voor Roger en Pam, die voor op het dek genieten van de rustige zee. De kapitein zit gehurkt op de zwemtrap aan de achterkant van de boot en schijnt de barbecue bij. 'Wist je dat ik kok was voordat ik kapitein werd?' lacht hij. 'Ik vaar nu al 22 jaar met Loes. In de zomer is het bijna zes maanden non-stop werken. Of mijn vrouw dat niet erg vindt? Ik zie mijn gezin zo af en toe in de zomer als we in Turkije aangemeerd zijn. Mijn vrouw kent mijn leven, ik kan niet zonder de zee. In de wintermaanden, wanneer de boot op het droge ligt, heb ik meer vrije tijd. Ik volg met de *crew* trainingen op het gebied van bijvoorbeeld veiligheid en hygiëne aan boord, en ook krijgen we Engelse les. Maar gelukkig blijft er genoeg tijd over voor mijn familie én om te vissen.' Mehmet schiet met een nieuwe schaal spiesjes de keuken uit. Iedere winter volgt hij in Istanbul een culinaire workshop om nieuwe inspiratie op te doen. Of het nou versgebakken appelcake is bij de koffie, bulgur met zeebaars voor de lunch of verse kreeft voor het diner; alles wat Mehmet op tafel zet, smaakt heerlijk. Met mijn boek, een glas witte wijn en een strijkorkest op de achtergrond trek ik me terug en laat het barbecueën over aan de mannen.

Voor de kust van Symi gaat het anker uit. Hangend over de reling kijken we toe hoe een van onze dappere reisgenoten met man en macht op waterski's overeind probeert te komen. De inspanning wordt beloond met *müçver*,

De *crew* is altijd aan het werk. Hebben ze de zeilen gestreken en het dekhout geschrobd, dan staan ze alweer klaar met een hapje of drankje

voor de lunch langs de kust van Bozburun en ik wil al mijn eetlust sparen.

Ehmed, de jeugdige eigenaar van de Bozburun Yacht Club, stevent vol gas op ons af. Vervolgens vaart hij ons naar het terras, waar we met een glaasje limoncello welkom worden geheten door Sabahat, voorheen model maar nu actrice en de tante van Ehmed. ‘Mijn vader was chirurg en een pionier in de zeilwereld,’ vertelt Ehmed tijdens de rondleiding. ‘Hij is nu 95 jaar oud, maar zeilde nog tot twee jaar terug. De haven van ons boetiekhotel heeft hij zelf, op zeventigjarige leeftijd, gebouwd.’ Ook bij Ehmed zit het zeilen in het bloed; hij doet mee aan regatta’s, is aanvoerder van het nationale laserteam en geeft zelf ook zeillessen. ‘De eerste keer dat mijn vader me meenam het water op, was ik tien dagen oud. Turkije is perfect voor zeilers. De kust is ideaal. Het hele jaar door heb je goede wind én een goed klimaat. Turken hebben een “*horse-riding mentality*”; ze blijven liever aan wal. Maar daar begint langzaam verandering in te komen.’ Via de romantische tuin met olijfbomen – de familie maakt haar eigen olijfolie – keren we terug naar het terras, waar een prachtig gedekte tafel op ons wacht. Alles wat we voorgeschoteld krijgen, van de zoete, groene amandelen tot de zachte octopus, is verse en lokaal. Moeder Zeynep, volgens haar zoon hét culinaire brein achter al dit heerlijk, neemt de complimenten bescheiden in ontvangst. We vertrekken op dezelfde en enige manier waarop dit pareltje aan de Turkse kust te bereiken is, over het water. Moeder en tante zwaaien ons uit en gooien volgens Turkse traditie water en bloemen in zee: “Ga met de golven maar kom weer terug”.

Een fris briesje maakt me wakker. Ik kijk op mijn horloge; zes uur ’s ochtends. Roger is al uit de veren en geniet voor op het dek van een kop thee, een tekenblok ligt op zijn schoot. Na een bezoek aan het authentieke Turkse dorpje Palamutbükü, waar de tijd lijkt te hebben stil gestaan, en een wandeling tussen de overblijfselen van tempels op Knidos, heb ik de avond ervoor in de Turkse baai Ilgin Koyu mijn bed op het dek opgemaakt in het licht van de volle maan. In de vroege, koele ochtendzon is

SAILING CRUISES IN COMFORT

Scic zeilt van half april tot begin november. Het vaargebied is verdeeld in veertien verschillende etappes langs de Turkse zuidwest kust en/of langs de Griekse eilanden. Het kleinste jacht is geschikt voor maximaal 6 passagiers, de overige schepen voor respectievelijk 8, 12, 14 en 16 personen. De vanafprijs voor een zeilcruise van een week is 910 euro, inclusief accommodatie, ontbijt, lunch, vijf diners, hapjes tussendoor en alle drankjes aan boord. Tegen betaling zijn excursies mogelijk. Scic organiseert ook themareizen. Informatie: 0334 22 00 55 / www.scicsailing.eu

‘VEEL TURKEN HEBBEN EEN *HORSE-RIDING* *MENTALITY*’

de mysterieuze glans over het water en het heuvelachtige landschap verdwenen, maar aan schoonheid heeft het plaatje niets ingeboet. De Turkse kust is met haar olijf- en dennenbomen veel groener dan die van de naburige Griekse eilanden.

Voor de laatste keer kijken we mee op de kaart als de kapitein Bodrum aanwijst, het begin- en eindpunt van onze reis. Tussen de zeilen door zie ik hoe de lucht betreft. De wind neemt toe tot 25 knopen. Hoewel de kapitein doorgaans aan een paar woorden genoeg heeft om de crew duidelijk te maken wat er moet gebeuren, lijken zijn instructies opeens wat uitgebreider en dwingender. De stoelen worden aan de tafel vastgebonden en ik word nauwlettend in de gaten gehouden als ik naar m’n favoriete plekje achter het stuur schuifel. Een paar tellen later is de rust weergekeerd en staat Turgut alweer voor mijn neus met een glaasje appelsap. Of we nu in volle vaart met vijf bollende zeilen over het water vliegen of juist de tijd nemen in de volle zon, het zeilen is heerlijk. Zelfs als de mist een waas over het water en de bergen legt, zoals gisteren op weg van de yachtclub naar Palamutbükü. Na alle luie uurtjes in de zon en in het water, de kennismaking met de Griekse en Turkse cultuur én met mijn hartelijke reisgenoten, Mehmeds filodeeghapjes, de talrijke cocktail-, cake- en cappuccino-uurtjes, is het moment van afscheid nemen daar. Ik besluit de vakantie op passende wijze af te sluiten; op een ligbed voor op het dek. Voor ik het weet, ben ik onder zeil. ■